

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

Kommunstyrelsen

Remissvar avseende Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030

Ärendet

Danderyds kommun har beretts möjlighet att ge synpunkter på Länsstyrelsens i Stockholms förslag till klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030 med utblick mot 2045. Remisstiden pågår till 2 maj.

Strategin ska stärka klimat- och energiomställningen i länet så att klimat- och energimålen nås. Den identifierar sex områden med höga utsläpp där samverkan kan minska klimatpåverkan och främja energisystemets omställning. Strategin pekar ut inriktningen för det fortsatta gemensamma arbetet för länets aktörer.

Syftet med remissen är att ge aktörer i länet tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till strategi. Länsstyrelsen önskar särskilt få synpunkter på förslagen om prioriterade områden, inriktning på det fortsatta arbetet och formaliseringen av det fortsatta gemensamma arbetet genom ett klimat- och energiåtagande.

Förvaltningen anser att förslaget till klimat- och energistrategi utförligt och tydligt beskriver nuläget och de utmaningar som föreligger. Däremot saknas en tydligare bild om vägen framåt. Förslagen om fortsatt arbete är mycket generellt beskrivna och inte konkreta.

Samhällsutvecklingsförvaltningen vill särskilt lyfta fram till länsstyrelsen att se över möjligheten till fossilbränsleoberoende lösningar för energiberedskap, förbättrad kollektivtrafik och minskad plast vid avfallsförbränning till fjärrvärme. För att stärka samverkan behöver en utvärdering göras för de befintliga nätverken och samarbeten som finns idag kan utvecklas eller om nya nätverk behöver etableras.

Förvaltningen anser att ett klimat- och energiåtagande skulle stärka länets samarbete, men detaljer saknas. Danderyds kommun är positiv till samverkan men efterlyser en tydlig beskrivning av kommunernas roll och en klar ledning för att säkerställa effektiva insatser.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2025-03-18, som svar på remiss avseende Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms har tagit fram ett förslag till strategi för att främja klimat- och energiomställningen i länet. Strategin syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och säkerställa en hållbar energiförsörjning och bidra till att uppfylla Sveriges nationella klimatmål och internationella åtaganden. Strategin har ett tidsperspektiv från 2025 till 2030, med en långsiktig målsättning att länet senast 2045 ska vara klimatneutralt. För att uppnå detta fokuseras arbetet på sex prioriterade områden: energi, transporter, samhällsbyggande, arbetsmaskiner, konsumtion och kompletterande åtgärder.

Syftet med remissen är att ge aktörer i länet tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till strategi. Länsstyrelsen önskar särskilt få synpunkter på:

- strategins prioriterade områden
- inriktning på det fortsatta arbetet dels generellt och dels inom de prioriterade områdena
- att formalisera det gemensamma arbetet i länet i någon form av klimat- och energiåtaganden för att ge ökad drivkraft till omställningsarbetet.

Strategin knyter an till FN:s globala hållbarhetsmål 7: Hållbar energi för alla, mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, mål 11: Hållbara städer och samhällen, mål 12: Hållbar konsumtion och produktion samt mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Stockholms län ska senast 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser. För att nå detta ska bland annat transportsektorns utsläpp minska med 70 % till 2030 jämfört med 2010, och växthusgasutsläppen från vägtransporter, arbetsmaskiner, enskild uppvärmning och jordbruk ska minska med minst 63 % till 2030 jämfört med 1990 vilket är i enlighet med de nationella klimatmålen. Dessa mål återfinns även i Danderyds kommuns miljö- och klimatprogram 2021–2030.

Strategin behandlar endast utsläpp av växthusgaser. Åtgärder för att anpassa samhället till ett förändrat klimat hanteras i regional handlingsplan för klimatanpassning i Stockholms län.

Sedan 1990 har de direkta utsläppen i Stockholms län halverats, främst genom utfasning av fossila bränslen i uppvärmning och elproduktion. Idag kommer hälften av utsläppen i Stockholms län från transporter, där vägtrafiken, särskilt personbilar, är den största källan. El- och fjärrvärmeproduktion, främst genom förbränning av fossil plast, är den näst största källan av växthusgasutsläpp (20 %). Tredje största utsläppskällan är från arbetsmaskiner (9%). Detta skiljer sig från Sverige i stort där industrin och transporter står för ungefär en tredjedel vardera följt av jordbruk som står för 14 % av utsläppen.

De indirekta konsumtionsbaserade utsläppen, som uppstår genom varor och tjänster som används i länet men produceras någon annanstans, är nästan

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

dubbelt så stora som de direkta utsläppen. För att Stockholms län ska bidra till de nationella och globala klimatmålen behöver utsläppen minska snabbare, både lokalt och genom minskad klimatpåverkan från konsumtion.

Energiomställningen innebär ett ökat elbehov, vilket kräver utbyggd fossilfri elproduktion och en robust elförsörjning. Länsstyrelsen betonar vikten av en effektiv och flexibel elanvändning samt bättre samordning mellan aktörer för att säkerställa tillgången på energi.

Länsstyrelsen ser att genomförandet av strategin sker genom samverkan av länets aktörer där kommuner och regioner har en central roll då de ansvarar för verksamheter som är helt centrala för att minska utsläppen av växthusgaser, exempelvis fysisk planering, eget byggande, lokal transportinfrastruktur och upphandlare av varor och tjänster.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Förvaltningen anser att förslaget till klimat- och energistrategi beskriver utförligt och tydligt nuläget och de utmaningar som föreligger. De sex prioriterade områdena ger en bra beskrivning var de största utmaningarna finns för att uppnå klimat- och energimålen. Strategin är ett bra inspel till Danderyds kommuns kommande uppdatering av energiplan.

Förvaltningen delar länsstyrelsens uppfattning angående de sex prioriterade områden som de största utmaningarna. Däremot saknas en tydligare bild om vägen framåt. Förslagen om fortsatt arbete är mycket generellt beskrivna och inte konkreta. Det behöver pekas ut ett tydligare ansvar och tidsram för att det ska vara möjligt att uppnå målen i strategin.

För de sex prioriterade områden har förvaltningen följande synpunkter. Kommentarer anges i kursiv text:

1. Energi:

Klimatomställningen ökar länets elbehov. Strategin föreslår att den kommunala och regionala energiplaneringen stärks, att elnätets kapacitet förbättras och att fossilfri elproduktion utvecklas. Strategin belyser också vikten av att ha med beredskapsperspektivet i omställningsarbetet.

Kraft- och fjärrvärmens relativt stora utsläpp inom el- och fjärrvärmesektorn till stor del beror på plast av fossilt ursprung i avfallsbränslet. Det är av vikt att minska användningen av plast som inte går att materialåtervinna och sortera ut mer plast från förbränningen i kraftvärmeverk för återvinning och återanvändning. Det ligger väl i linje med kommunens arbete utifrån avfallsplanen. Fjärrvärme är en effektiv och viktig energikälla i länets energiförsörjning som kan minska behovet av el för uppvärmning. Förvaltningen vill också lyfta fram att lokal elproduktion kan vara ett viktigt bidrag till den samlade energiproduktionen i länet och att

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

även fossilbränsleoberoende lösningar ska övervägas i beredskapsperspektivet såsom solceller i kombination med batterilagring.

2. Transporter:

Transportsektorn står för en stor andel av länets utsläpp. För att minska dessa behövs en övergång till eldrivna och fossilfria transporter, förbättrad kollektivtrafik samt en mer transporteffektiv samhällsplanering.

Transporter står för hälften av växthusgasutsläppen i länet och i Danderyds kommun för 80 %. Det är således viktigt att definiera och genomföra åtgärder inom detta prioriterade område. Danderyds kommun har mål om att vara fossilbränsleoberoende kommunverksamhet och ställer krav på att transporter ska drivas med förnybara bränslen och kommunen arbetar också för att främja tillgång till fordonsladdning. Däremot ses det minskade utbudet av kollektivtrafik i kommunen och länet som ett problem. Strategin skulle tydligare kunna framhålla vikten av att regionen förser länet med attraktiv kollektivtrafik.

Den föreslagna strategin hänvisar till de nu gällande klimatpolitiska målen. Med den nuvarande nationella klimatpolitiken i åtanke med bland annat sänkt reduktionsplikt är det svårt att se hur målet om att transportsektorns utsläpp ska minska med 70 % till 2030 jämfört med 2010 ska uppnås. Detta betonar ytterligare vikten av att lyfta transporter som ett särskilt prioriterat området.

3. Samhällsbyggande:

Fysisk planering och byggnation påverkar klimatet genom materialanvändning och energibehov. Strategin förespråkar cirkulära och resurseffektiva byggmetoder, ombyggnation av befintliga byggnader, hållbar stadsutveckling samt en ökad användning av klimateffektiva byggmaterial.

Förvaltningen instämmer i utmaningarna och föreslagna lösningar som återfinns i strategin. Kommunen har inlett ett arbete och har mål om att inventera och återbruka material vid renovering och rivning av kommunens fastigheter.

4. Arbetsmaskiner:

Utsläppen från arbetsmaskiner, främst inom byggsektorn, ska minskas genom krav på fossilfria bränslen och elektrifiering. Länsstyrelsen betonar vikten av gemensamma krav i upphandlingar för att påskynda omställningen.

Danderyds kommun betonar vikten av samverkan kring miljöanpassad upphandling som ett led till effektiva och relevanta krav. Kommunen ställer redan i nuläget krav på fossilfria drivmedel vid transporter och för arbetsmaskiner där det är tillämpligt. Kommunen deltar tillsammans med flera andra kommuner i

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

Stockholmsområdet och Mälardalen i upphandlingsprojektet Fossilfritt 2030. Projektet stödjer kommunen med mallar och omvärldsbevakning som säkerställer att kommunen ställer korrekta och ambitiösa miljökrav. Detta är ett samarbete som fungerar utmärkt och kan beskrivas och visas som ett gott exempel i klimat- och energistrategin.

5. Konsumtion:

Livsmedel, plast, elektronik och textilier har stor klimatpåverkan. Strategin lyfter fram behovet av cirkulära materialflöden, hållbara upphandlingskrav och regionala samarbeten för att minska utsläpp kopplade till konsumtion.

Förvaltningen instämmer i att utsläpp från konsumtion behöver minskas och bedömer att de förslag som föreslås i strategin är relevanta. I strategin nämns åtgärder såsom arbete med att minska matsvinnet och sortera ut plast från avfallet. Detta stämmer väl överens med kommunens arbete utifrån avfallsplanen.

Bidraget för den kommunala energi- och klimatrådgivningen har minskat. Rådgivningen är en viktig opartisk funktion som informerar och ger råd till de som bor och verkar i kommunen att kunna minska sin elanvändning och sina utsläpp av växthusgaser. Länsstyrelsen bör därför understryka vikten av denna verksamhet i strategin som ett medel för att uppnå målen och föreslå att bidragsnivån höjs åtminstone till den ursprungliga nivån.

6. Kompletterande åtgärder:

För att nå klimatneutralitet behövs negativa utsläpp genom ökat upptag av koldioxid i skog och mark samt tekniker för avskiljning och lagring av koldioxid (bio-CCS).

Förvaltningen instämmer att kompletterande åtgärder är nödvändiga för att uppnå klimatmålen. Danderyds kommun har återställt ett antal områden till våtmarker vilket har inneburit bättre vattenreglering och kväve- och koldioxidbindning.

Inriktning på det fortsatta arbetet generellt:

Länsstyrelsen påpekar i förslaget till klimat- och energistrategi att ökad strategisk samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi är avgörande för att uppnå strategins mål. Även regionen betonar i förslaget till regional utvecklingsplan att samsyn, samverkan och samarbete är avgörande eftersom ingen aktör ensam kan styra de regionala frågorna. Utöver den samverkan som redan pågår inom befintliga nätverk och samverkansfora, saknas det idag en bredare mötesplats där offentliga aktörer, näringsliv och akademi träffas regelbundet för att identifiera och diskutera strategiskt viktiga frågor för klimat- och energiomställningen. Som ansvarig för att samordna energi- och klimatpolitiken kommer Länsstyrelsen att ta initiativ till fördjupad samverkan utifrån strategins inriktning och prioriteringar. Det

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

saknas dock förslag på hur denna samverkan kan komma att se ut förutom att den bör utgöras av offentliga aktörer, näringsliv och akademi. I dagsläget finns redan många etablerade samarbeten både inom länsstyrelsen och regionen som Danderyds kommun deltar i. Klimatarena Stockholm är ett exempel på samarbete som sammanför offentliga aktörer och näringsliv. Trots att detta samarbete har resulterat i ett antal olika projekt framför allt inom byggindustrin och cirkulära material så har inte detta fått någon större genomslag hos kommunerna ännu. I många andra län utgör ett starkt och välorganiserat energikontor en samlande drivkraft. I Stockholms län finns inte längre ett energikontor. Det är därför av största vikt att undersöka vilket samarbete Stockholms län ska välja som ger önskad handlingskraft och därmed möjlighet att uppnå de nationella klimatmålen. Det behövs resurser för att bedriva dessa samarbeten och den aktör som får uppdraget att hålla samman samverkan i Stockholms län skulle mer aktivt kunna söka bidrag och stöd från olika europeiska och nationella fonder för att kunna finansiera och utveckla verksamheten.

Länsstyrelsen anger att uppföljning av klimat- och energiarbetet behöver utvecklas för att få en tydligare bild av hur arbetet sker i förhållande till målen. Det är av stor vikt att en metod för uppföljning tas fram.

Formalisering av det gemensamma arbetet i länet i någon form av klimat- och energiåtaganden för att ge ökad drivkraft till omställningsarbetet:

Länsstyrelsen efterfrågar ett ställningstagande från kommunerna om att formalisera det gemensamma arbetet i länet i någon form av klimat- och energiåtaganden för att ge ökad drivkraft till omställningsarbetet. Kommunen bedömer att någon form av klimat- och energiåtagande skulle stärka länets gemensamma arbete framåt. Dock saknas förslag på vad detta åtagande skulle innebära. Danderyds kommun är positivt inställd till att samverka kring något av länets utmaningar för att uppnå länets klimat- och energipolitiska mål. Det behöver dock beskrivas tydligt vad som efterfrågas av kommunerna med en tydlig ledning för denna samverkan för att det ska bli ett effektivt arbete som ger önskat resultat.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Samhällsutvecklingsförvaltningen bedömer att remissförslaget till klimat- och energistrategi utförligt och tydligt beskriver nuläget och de utmaningar som föreligger. De sex prioriterade områdena ger en bra beskrivning var de största utmaningarna finns för att uppnå klimat- och energimålen. Strategin är ett bra inspel till Danderyds kommuns kommande uppdatering av energiplan.

Under avsnittet, samhällsutvecklingsförvaltningens utredning, återfinns svar på länsstyrelsens frågor samt synpunkter och förbättringsförslag.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Ruth Meyer

Konsekvenser för barn och unga

Besvarandet av remissen innebär ingen konsekvens för barn och unga. Remissen av länsstyrelsens förslag av klimat- och energistrategi beskriver länets arbete framåt för att uppnå klimat- och energimål. Det berör människor i alla åldrar och särskilt de barn som i framtiden ska växa upp och få goda levnadsvillkor i Danderyds Kommun. Genomförandet av denna strategi bidrar till att klimatmålen kan uppnås på lång sikt och är därmed positivt för barn, unga och kommande generationer.

Ekonomiska konsekvenser

Besvarande av samrådet ryms inom ordinarie budget och medför inga tillkommande kostnader.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Remissvar avseende Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030
2. Yttrande, Remissvar avseende Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030
3. Förslag Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030 med utblick mot 2045.
4. Missiv

Expedieras

Länsstyrelsen i Stockholms län

Svar via epost till: stockholm@lansstyrelsen.se

Ange: Remissvar Klimat- och energistrategi diarienummer 425-22054-2024.